

Отварање америчке амбасаде у Јерусалиму покренуло је талас насиља у региону. Очекује се да ће протести против Израела на територијама које држе Палестинци бити настављени, дан након што су израелске снаге убиле 55 људи у појасу Газе.

Данас ће бити обележено 70 година од догађаја који Палестинци зову Накба или катастрофа, дана када су почела масовна пресељења палестинског становништва у рату који је уследио после оснивања државе Израел.

Тензије су велике у Гази, где ће данас жртве бити сахрањене.

Насиље је ескалирало након што су Сједињене Државе преместиле своју амбасаду у Јерусалим, што је разбеснело Палестинце. Они полажу право на источни Јерусалим као престоницу будуће палестинске државе и виде потез САД као подршку израелској контроли над читавим градом, кога Израелци сматрају недељивом престоницом.

Палестински званичници кажу да поред убијених, око 2700 људи је повређено у сукобима у понедељак и то називају масакром. Ово је најкрвавији дан у Гази од рата 2014. године.

Израелски премијер Бењамин Нетанјаху изјавио је да је војска деловала у самоодбрани од исламистичких власти у Гази, Хамаса, који по њему жели да уништи Израел.

Шта се десило на граници с Газом?

Палестинци су демонстрирали у оквиру шестонедељних демонстрација, названих Велики марш за повратак, које је организовао Хамас. Протести су кулминирали, јер је јуче била годишњица оснивања државе Израел 1948, што је подсећање на стотине хиљада Палестинаца који су изгубили домове у рату који је уследио.

Око 2.700 људи је повређено у сукобима, тврде палестински званичници.

[#update](#) : PA president Mahmoud Abbas declared 3 days of mourning following the killing of protesters in [#Gaza](#) , but Israeli defense reporters say the Israeli army is satisfied with the way the PA security forces prevented protests against Israel in the West Bank today

— Asaf Ronel (@AsafRonel) [May 14, 2018](#)

Израелци тврде да је око 40.000 Палестинаца учествовало у „насилној побуни“ на 13 локација дуж ограде коју је Израел изградио на источној граници с Газом. Палестинци су бацали камење и запаљене направе, а израелска војска је користила сузавац и снајперску ватру.

Нетанјаху је бранио одговор војске, рекавши: „Свака земља има дужност да брани своје границе.“

„Хамас, као терористичка организација, обзнанила је своју намеру да уништи Израел и послала хиљаде људи на границу како би остварила овај циљ. Наставићемо да делујемо одлучно у одбрани нашег суверенитета и грађана.“

Портпарол израелских одбрамбених снага изјавио је да су војници отворили ватру на људе који су „изводиле терористичке акције, а не на демонстранте који су растерани уобичајеним средствима попут сузавца“.

Прогласивши три дана жалости, палестински лидер Махмуд Абас изјавио је на Западној обали: „Данас се поново наставља масакр над нашим народом“.

Каква је била реакција међународне заједнице?

Неке земље су жестоко осудиле ову акцију, али кључни савезник Израела, Сједињене Америчке Државе су је подржале:

Портпарол Беле куће Раџ Шах изјавио је: „Хамас је искључиво одговоран за ове трагичне смрти.... Хамас намерно и цинично провоцира овакву реакцију“.

Кувајт је поднео захтев Савету безбедности Уједињених нација захтевајући истрагу о овим сукобима, изражавајући „бес и тугу“, али су САД блокирале овај захтев.

Велика Британија је саопштила да „је брине обим отворених сукоба“, али и да протести морају да буду мирни.

Немачка је поручила да Израел има право да брани своје границе, али то мора да уради у складу с међународним законима.

Француски председник Емануел Макрон осудио је насиље израелске војске.

Турска тврди да САД деле одговорност с Израелом за „језиви масакр“ и да ће повући амбасадоре из обе земље.

Једна од најштријих изјава дошла је од представника Уједињених нација за људска права Зејда Рада ал-Хусеина, који је оптужио „израелску војну акцију за стравично убиство десетине људи и рањавање више стотина њих“.

Јужна Африка је такође повукла свог амбасадора из Израела, уз осуду „насумичног начина који је Израел извео напад“.

Да ли је насиље повезано с отварањем амбасаде?

Није експлицитно, али протести и отварање америчке амбасаде се подударују с седамдесетогодишњицом оснивања државе Израел.

Хамас није иницирао онедељне протесте, али им је давао подстрек. Крајем марта, лидер Хамаса у Гази, Јахја Синвар рекао је да су демонстрације уперене против уклањања, како је он назвао, „привремене границе“ с Израелом.

